

מידות אפיקורוס

מפקדים וחיילים יקרים

מגילת אסתר מספרת סיפור מורכב ומפותל. דמויות ראשיות ודמויות משנה מרכיבות סיפור מלא פרטים, ולפעמים הולכים בקצת לאיבוד... עם ישראל נוהג בכל פורים לקרוא את המגילה פעמיים, בערב וביום, משום שרק החזרה על הסיפור מאפשרת לשים לב לפרטים ומתוכם להבין את הסיפור הגדול, להכיר את הדמויות הרבות, ללמוד מהו תפקידה של כל דמות בעלילה ולהפנים עד כמה משמעותי כל פרט בניצחון הגדול.

נכון שאנו קוראים את המגילה, אך חדי האוזן ישמעו שהמגילה גם קוראת לנו - להתחבר לסיפור הגדול של עם ישראל. המגילה היא פרק נוסף בעלילה הגדולה של ההיסטוריה, בה הטוב נאבק ברע ובאמצעות ניצחון הטוב מופיעה ברכת החיים, האור והטוב לעולם.

בברכת פורים שמח!

ניצחון היסטורי

לעם ישראל ישנו זיכרון היסטורי ארוך ומפורט. ככלל הוא הולך ומתרחם בכל יום ויום, ובפרט במועדי השנה. כל חג הינו תחנה בה אנו מבררים לעומק את מה שאירע לעמנו בתקופה המקבילה בעבר. ההיסטוריה עברנו אינה רק סיפור אלא טבלת יסודות. ככל שנכיר את היסודות הערכיים שמובילים אותנו כעם וכאנשים, ניטיב להוביל את חיינו לאורם, לקבל את ההחלטות הראויות ולעמוד באתגרים שדורנו ניצב מולם.

המן הרשע הוא האויב המרכזי במגילה. לצידו פועלות דמויות נוספות, כמו זרש אשתו והמלך אחשוורוש, אך הוא המנוע להוצאת גזירת הכליה על כל היהודים שבכל 127 מדינות המלך.

להמן היה כל מה שאדם חולם עליו: מעמד, כבוד, משפחה, עושר ואוהבים רבים. אך הוא לא היה יכול להמשיך לחיות יום אחד נוסף בידיעה שמרדכי היהודי ועמו חולקים עמו את החיים עלי אדמות. רשעותו של המן התרכזה בפגיעה כוללת בעם ישראל - לא מדינה ולא חיים, לא עם ולא פרטים. 'עד היהודי האחרון!' מוכר לנו?

עם המן וחבורתו לא ניתן לקיים דיון ערכי רציונלי, משום שלא הובילו אותם ערכים כאלה או אחרים, אלא משטמה יוקדת לעם היהודי. מנקודת שפל שאין כמותה הצליח עם ישראל, בהובלת אסתר ומרדכי, לגבור על אויביו, להילחם מלחמה קשה המתפרסת על 127 חזיתות ולנצח.

ניצחון כזה צריך ללמוד. ניצחון כזה צריך לחגוג.

פורים שמח!

בימים ההם...

התקופה היא גלות בבל, לפני כאלפיים ושלוש מאות שנים, כשבעים שנה לאחר חורבן בית המקדש הראשון. כורש, השליט הפרסי, עולה לשלטון ומכריז את 'הצהרת כורש'. הצהרה זו נותנת ליהודים רשות לחזור לארץ ישראל ולבנות מחדש את בית המקדש. בעקבות ההצהרה מתחילים אלפי יהודים לחזור לארץ ישראל וליישב אותה מחדש. ביניהם גם מרדכי היהודי. שנתיים לאחר מכן כורש מת ובמקומו עולה למלוך אחשוורוש.

בסדרת קרבות מוצלחים עולה בידו של אחשוורוש להרחיב את שלטונו. **תעמולה אנטישמית**, שחלקה נעשתה על ידי בניו של המן הרשע, גרמה לאחשוורוש לחשוב כי היהודים מתכננים למרוד בו ולכונן שלטון עצמאי. **בעקבות התעמולה נפסקת בניית בית המקדש**. מרדכי מחליט להגיע אל שושן כדי לשכנע את המלך אחשוורוש שלא להפסיק את בניין ירושלים והמקדש במרכזה.

סיפור המגילה פותח במשתה מלכותי שאחשוורוש עורך.

למה דווקא עכשיו? כי ירמיהו הנביא הבטיח שכעבור 70 שנה ייבנה בית המקדש. לפי החישוב השגוי של אחשוורוש כבר הגיע הזמן והנבואה לא התגשמה. כהוכחה לטענתו, אחשוורוש מגיש את האוכל במשתה **בכלים אותם בזזו הבבלים מבית המקדש**. כמו כן, הוא לובש בגדי כהן גדול ועושה לו כסא מלכות כדוגמת הכסא של שלמה המלך.

המשתה היה מפגן ראוהו כנגד היהודים, לייאש אותם מהשאיפה לעצמאות בארצם. אך עם ישראל יודע כי הסוף חייב להיות טוב. ואכן, בסוף היהודים גוברים על שונאיהם ובית המקדש השני נבנה בירושלים, בימי דריווש מלך פרס, בנם של אחשוורוש ואסתר. עם הנצח מנצח.

ברכות לפני קריאת המגילה

(שליח הציבור מברך והשומעים צריכים לעקוב ולהתכוון)

בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִקְרָא מְגִלָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה.
בְּרוּךְ אַתָּה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁהֲחַיְנוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לְזֶמַן הַזֶּה.

א וַיְהִי בַּיָּמִים אֲחַשְׁוֹרוּשׁ הַמֶּלֶךְ מֵהַדּוֹ וְעַד-כּוֹשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה: ב בַּיָּמִים הָהֵם בְּשִׁבְתָּן הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֹרוּשׁ עַל כֶּסֶף מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה: ג בְּשָׁנַת שְׁלוֹשׁ לְמַלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֵּה לְכָל-שָׂרָיו וְעַבְדָּיו חִילָּה פָּרַס וּמְדֵי הַפְּרָתָמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינֹת לִפְנֵי: ד בְּהִרְאֵתוֹ אֶת-עֶשֶׂר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת-יָקָר תַּפְאֶרֶת גְּדוּלְתוֹ יָמִים רַבִּים שְׂמוֹנִים וּמֵאֵת יוֹם: ה וּבְמִלּוֹאתָן הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ לְכָל-הָעַם הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה לְמַגְדוֹל וְעַד-קֶטָן מִשְׁתֵּה שֶׁבַע יָמִים בְּחֶצֶר גִּנַּת בֵּיתוֹ הַמֶּלֶךְ: ו הַיּוֹר כַּרְפָּס וּתְכֵלֶת אַחוּז בְּחִבְלֵי-בוּץ וְאַרְגָּמוֹ עַל-גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי שֵׁשׁ מְטוֹת זָהָב וְכֶסֶף

עַל רִצְפַת בַּהֲטֹוֹשׁ וְזָר וְסַחֲרַת: ז וְהַשְׁקוֹת בְּכָלִי
זָהָב וְכָלִים מִכֶּלִים שׁוֹנִים וַיִּיּוּ מַלְכוּת רַב כְּיָד הַמֶּלֶךְ:
ח וְהַשְׁתִּיחַ כְּדַת אִינוּ אֲנִס כִּי־כֹן יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל כָּל־רַב
בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹן אִישׁ־וְאִישׁ: ט גַּם וְשִׁתִּי הַמֶּלֶכָּה
עָשְׂתָה מִשְׁתָּה נְשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ
אַחֲשׁוּרוֹשׁ: ס י בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לִב־הַמֶּלֶךְ
בָּיָו אָמַר לְמַהּוֹמֹן בְּזַתָּא חֲרַבּוֹנָא בְּגַתָּא וְאַבְגַּתָּא זַתָּר
וְכַרְפֹּס שְׁבַעַת הַסְּרִיסִים הַמְּשֻׁרְתִים אֶת־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ
אַחֲשׁוּרוֹשׁ: יא לְהַבִּיא אֶת־וְשִׁתִּי הַמֶּלֶכָּה לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
בְּכַתֵּר מַלְכוּת לְהַרְאוֹת הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יִפְיָה כִּי־
טוֹבַת מְרָאָה הִיא: יב וְתִמְאַן הַמֶּלֶכָּה וְשִׁתִּי לְבוֹא בְּדָבָר
הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסְּרִיסִים וַיִּקְצַף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמַתּוֹ
בְּעֵרָה בּוֹ: ס יג וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יִדְעִי הָעֵתִים
כִּי־כֹן דָּבַר הַמֶּלֶךְ לְפָנֵי כָּל־יִדְעֵי דַת וְזִיו: יד וְהַקְּרַב
אֵלָיו כְּרִשְׁנָא שְׁתֵּר אֲדַמְתָּא תְּרִשִׁישׁ מְרַס מְרַסְנָא
מְמוּכֹן שְׁבַעַת שָׂרִי פְרַס וּמְדִי רְאִי פְנֵי הַמֶּלֶךְ הַיֹּשְׁבִים
רֵאשְׁנָה בַּמַּלְכוּת: טו כְּדַת מַה־לַּעֲשׂוֹת בַּמֶּלֶכָּה וְשִׁתִּי
עַל־אֲשֶׁר לֹא־עָשְׂתָה אֶת־מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוֹשׁ בְּיַד
הַסְּרִיסִים: ס יז וַיֹּאמֶר מְמוּכֹן (מִמְּכֹן) לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ
וְהַשָּׂרִים לֹא עַל־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עֹוְתָה וְשִׁתִּי הַמֶּלֶכָּה כִּי
עַל־כָּל־הַשָּׂרִים וְעַל־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת

הַמֶּלֶךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ: זי כִּי־יֵצֵא דְבַר־הַמֶּלֶכָּה עַל־כָּל־
הַנָּשִׁים לְהַבְזוֹת בְּעֲלִיהֶן בְּעִינֵיהֶן בְּאִמְרָם הַמֶּלֶךְ
אַחְשׁוּרוֹשׁ אָמַר לְהַבִּיא אֶת־וְשֹׁתֵי הַמֶּלֶכָּה לְפָנָיו
וְלֹא־בָאָה: יח וְהַיּוֹם הַזֶּה תֵּאֱמַרְנָה שְׂרוֹת פָּרֶס־וּמְדֵי
אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־דְּבַר הַמֶּלֶכָּה לְכָל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וּכְדֵי
בְּזִיוֹן וְקִצְפָּ: יט אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר־מַלְכוּת
מִלְּפָנָיו וַיִּכְתֹּב בְּדַתִּי פָּרֶס־וּמְדֵי וְלֹא יַעֲבֹר אֲשֶׁר לֹא־
תָּבוֹא וְשֹׁתֵי לְפָנָי הַמֶּלֶךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן
הַמֶּלֶךְ לְרַעוּתָהּ הַטּוֹבָה מִמֶּנָּה: כ וְנִשְׁמַע פְּתָגָם הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְּכָל־מַלְכוּתוֹ כִּי רַבָּה הִיא וְכָל־הַנָּשִׁים
יִתְּנוּ יָקָר לְבַעֲלֵיהֶן לְמַגְדוֹל וְעַד־קֶטֶן: כא וַיִּיטֵב הַדָּבָר
בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כְּדָבָר מְמוּכָן:
כב וַיִּשְׁלַח סָפְרִים אֶל־כָּל־מַזְדִּינּוֹת הַמֶּלֶךְ אֶל־מַזְדִּינָה

מלכה או בובה?

כוונתו הרדודה של אחשוורוש הייתה להציג את יופייה החיצוני של ושתו ותו לא. הוא כלל לא העלה בדעתו שיש לה יכולות, כישרונות ורגשות. הוא מתייחס לאשתו כאל אובייקט, לא כאדם ובוודאי לא כמלכה.

המלך השולט על אימפריה בת 127 מדינות, "האזרח מס' 1", זה שנמצא ברום הסולם החברתי, התגלה כאן כאחרון הנלווים. אשתו הייתה מלכה, אך הוא ראה בה רק חפץ למילוי צרכיו. כמה זה שגוי, כמה זה רחוק מזוגיות יהודית. זוגיות בה הבעל מחוייב בכבוד אשתו, מעריך את אישיותה ואת רצונותיה, ורואה בה מלכה אמיתית!

וּמְדִינָה בְּכַתְּבָהּ וְאֶל־עַם וְעַם כָּל־שׁוֹנוֹ לִהְיוֹת כָּל־אִישׁ
שָׂרָר בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כָּל־שׁוֹן עִמּוֹ: ס

2 א אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּשָׁר חָמַת הַמֶּלֶךְ
אֲחַשְׁוֹרוּשׁ זָכַר אֶת־וְשֹׁתִי וְאֵת אֲשֶׁר־עָשִׂתָהּ
וְאֵת אֲשֶׁר־נִגְזַר עָלַיָּהּ: ב וַיֹּאמְרוּ נְעָרֵי־הַמֶּלֶךְ מִשְׁרָתָיו
יִבְקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נְעָרוֹת בְּתוֹלוֹת טוֹבוֹת מֵרָאָה: ג וַיִּפְקְדוּ
הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל־מְדִינוֹת מְלָכוֹתָיו וַיִּקְבְּצוּ אֶת־
כָּל־נְעָרֵהָ־בְּתוּלָה טוֹבַת מֵרָאָה אֶל־שׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה אֶל־
בֵּית הַנְּשִׁים אֶל־יָד הַגָּא סָרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנְּשִׁים
וְנָתַן תַּמְרוּקֵיהֶן: ד וְהַנְּעָרָה אֲשֶׁר תִּיטֵב בְּעֵינַי הַמֶּלֶךְ
תִּמְלֹךְ תַּחַת וְשֹׁתִי וַיִּיטֵב הַדְּבָר בְּעֵינַי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן:
ס ה אִישׁ יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה וְשֵׁמוֹ מְרֻדְכִי
כֵּן יְאִיר בֶּן־שִׁמְעִי בֶן־קִישׁ אִישׁ יְמִינִי: ו אֲשֶׁר הִגְלָה
מִירוּשָׁלַיִם עִם־הַגְּלָה אֲשֶׁר הִגְלָתָה עִם יְכַנְיָה מֶלֶךְ־
יְהוּדָה אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְנֶאֶצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל: ז וַיְהִי אִמּוֹ
אֶת־הַדְּסָפָה הִיא אֶסְתֵּר בַּת־דָּדוֹ כִּי אִין לָהּ אָב וְאָם
וְהַנְּעָרָה יִפְתַּח־תְּאֵר וְטוֹבַת מֵרָאָה וּבְמוֹת אֲבִיהָ וְאִמָּהּ
לְקַחְתָּה מְרֻדְכִי לֹו לְבַת: ח וַיְהִי בְּהַשְׁמַע דְּבַר־הַמֶּלֶךְ
וְדָתוֹ וּבְהַקְבֵּץ נְעָרוֹת רַבּוֹת אֶל־שׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה אֶל־יָד
הַגִּי וּתְלַקַּח אֶסְתֵּר אֶל־בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל־יָד הַגִּי שֹׁמֵר

הַנָּשִׁים: ט וְתִיטֵב הַנְּעָרָה בְּעֵינָיו וְתִשָּׂא חֶסֶד לְפָנָיו
וַיְבַהֵל אֶת-תַּמְרוּקִיָּה וְאֶת-מְנוּתָה לְתַתּ לָהּ וְאֵת שְׁבַע
הַנְּעָרוֹת הָרְאִיּוֹת לְתַתּ-לָּהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁנֶה וְאֶת-
נְעוּרֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית הַנָּשִׁים: י לֹא-הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת-
עַמָּהּ וְאֶת-מוֹלְדֹתָהּ כִּי מְרַדְּכִי צָוָה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא-
תִגִּיד: יא וּבְכָל-יוֹם וְיוֹם מְרַדְּכִי מִתְהַלֵּךְ לְפָנָיו חֹצֵר
בֵּית-הַנָּשִׁים לְדַעַת אֶת-שְׁלוֹם אֶסְתֵּר וּמֵה-יַעֲשֶׂה בָּהּ:
יב וּבַהֲגִיעַ תֵּר נְעָרָה וְנְעָרָה לְבֹאֵה אֶל-הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוּשׁ
מִקֶּץ הַיּוֹת לָהּ כְּדַת הַנָּשִׁים שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ כִּי כֵן
יִמְלְאוּ יְמֵי מְרוּקִיָּהוּ שְׁשָׁה חֳדָשִׁים בְּשָׁמוֹ הַמֵּר וְשֵׁשָׁה
חֳדָשִׁים בְּבִשְׂמֵימִים וּבְתַמְרוּקִי הַנָּשִׁים: יג וּבָזָה הַנְּעָרָה
בָּאָה אֶל-הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל-אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֵן לָהּ לְבֹאֵה

סיכורה של מלכה יהודיה

עם ישראל עובר טרגדיה היסטורית. בית המקדש נחרב, הוא מגורש ממולדתו ויוצא לגלות בבל. מרדכי אינו נותן לאסון הלאומי לשחוק את הערכים הבסיסיים שלו. הוא לוקח אחריות על אסתר, שעברה טרגדיה אישית של יתמות מאב ואם בגיל צעיר ומאמץ אותה. התייחסות אישית זו כלפיה, משפיעה על אסתר בצורה ניכרת. בהמשך המגילה מתברר כיצד הפנימה אסתר את ערך האחיות, ואיך היא מגלה אותו תוך מסירות ודאגה לעם ישראל כולו - למרות המצב הקשה והמודרב בו היא הייתה!

בימים ההם בזמן הזה: ערכים אלה עוברים בתורשה עד ימינו. גם במלחמה בעת הזו, חיילי צבא ההגנה לישראל לקחו אחריות על עמם תוך גילויי גבורה וזעזוע. הם עזבו הכל, חתרו למגע ונלחמו על חיי אחיהם להצילם מתוך דאגה וערבות הדדית. אלו הובילו בימים שלאחר מכן, לגיוס של יותר ממאה אחוזים!

עֲמָה מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד־בֵּית הַמֶּלֶךְ: יד בְּעֶרְבּוֹ הִיא בָּאָה
וּבְבִקְרָהּ הִיא שָׂבָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים שְׁנֵי אֶל־יָד שֶׁעֲשָׂנָה
סָרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַפְּיֻלְגָּשִׁים לֹא־תָבֹא עוֹד אֶל־
הַמֶּלֶךְ כִּי אִם־חֲפָצָה בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה בְּשֵׁם: טו וּבַהֲנִיעַ
תִּרְאָסֶתֶר בֵּת־אֲבִיחֵיל דָּד מְרַדְכֵי אֲשֶׁר לְקַח־לוֹ
לְבַת לְבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דְבָר כִּי אִם אֶת־אֲשֶׁר
יֹאמֵר הִגִּי סָרִיס־הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וְתֵהִי אֶסֶתֶר
נִשְׂאֵת חַן בְּעֵינָי כַּל־רָאִיָּה: טז וְתִלְקַח אֶסֶתֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ
אֲחֻשׁוּרוּשׁ אֶל־בֵּית מְלָכוֹתוֹ בְּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא־
חֹדֶשׁ טֵבֵת בְּשַׁנְת־שְׁבַע לְמַלְכוּתוֹ: יז וַיֵּאָהֵב הַמֶּלֶךְ
אֶת־אֶסֶתֶר מִכָּל־הַנָּשִׁים וַתִּשְׂאֶחֱוֹן וַחֲסֵד לְפָנָיו מִכָּל־
הַבָּתוּלוֹת וַיִּשֶׂם כֶּתֶר־מְלָכוֹת בְּרֹאשָׁהּ וַיְמַלִּיכָהּ תַּחַת

אחריי

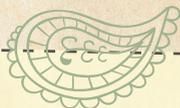
אסתר מוצאת את עצמה בארמונו של אחשוורוש, בודדה במערכה. אך מרדכי לא מוכן להשאיר אותה כך. נוסף על הדאגה היומיומית הוא מגדיר תוכנית אסטרטגית על מנת לשמור על אסתר. הוא מודריך את אסתר שלא תספר על מוצאה לשום גורם. אסתר סומכת על שיקול דעתו של מרדכי ונותנת בו אמון, למרות הסיכון הרב הכרוך בשמירת סוד מפני אחשוורוש. היא מכירה בכך שמרדכי הוא בעל ראייה רחבה, ונשמעת לבקשה זו ללא עוררין.

בימים ההם בזמן הזה: כל חייל בצה"ל, יודע שיש מעליו מפקד שראייתו רחבה יותר, ומתוך אמון בו, הוא מבצע את משימותיו. בזמן מלחמה, אמון זה מקבל משנה תוקף. מכוחו, יוצאים הלוחמים לקרב ונענים לקריאה המהדהדת: אחריי!

וּשְׁתִּי: יח וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ מִשְׁתֵּה גְדוֹל לְכָל־שָׂרָיו וְעַבְדָּיו
אֵת מִשְׁתֵּה אֶסְתֵּר וְהַנְּחָה לְמַדְיָנוֹת עֲשֵׂה וַיִּתְּנוּ מִשְׂאֵת
כִּי־ז הַמֶּלֶךְ: יט וּבְהַקְבֵּץ בְּתוֹלוֹת שְׁנֵית וּמְרַדְּכִי יֵשֵׁב
בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ: כ אִין אֶסְתֵּר מִגְּדַת מוֹלְדָתָהּ וְאֶת־עַמָּהּ
כְּאֲשֶׁר צִוָּה עָלֶיהָ מְרַדְּכִי וְאֶת־מֵאֲמֵר מְרַדְּכִי אֶסְתֵּר
עֲשֵׂה כְּאֲשֶׁר הִיָּתָה בְּאִמְנָה אֵתוֹ: ס כא בְּיָמִים
הֵהֱם וּמְרַדְּכִי יֵשֵׁב בְּשַׁעַר־הַמֶּלֶךְ קִצָּץ בְּגִתּוֹ וְתָרַשׁ
שְׁנֵי־סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמֵרֵי הַסֹּף וַיִּבְקְשׂוּ לְשַׁלַּח יָד
בַּמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרֶשׁ: כב וַיּוֹדַע הַדָּבָר לְמְרַדְּכִי וַיִּגֵּד לְאַסְתֵּר
הַמַּלְכָּה וְתֹאמַר אֶסְתֵּר לְמֶלֶךְ בְּשֵׁם מְרַדְּכִי: כג וַיִּבְקַשׁ
הַדָּבָר וַיִּמְצָא וַיִּתְּלוּ שְׁנֵיהֶם עַל־עֵץ וַיִּכְתֹּב בְּסֵפֶר דְּבָרֵי
הַיָּמִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: ס

א אַחֲרָי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה גָּדַל הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרֶשׁ
אֶת־הֶמוֹן בְּו־הַמְּדַתָּא הָאֲגָגִי וַיִּנְשְׂאֵהוּ וַיִּשֵׂם
אֶת־כְּסָאוֹ מֵעַל כָּל־הַשָּׂרִים אֲשֶׁר אֵתוֹ: ב וְכָל־עַבְדֵי
הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ כְּרָעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהֶמוֹן
כִּי־כֹן צִוָּה־לוֹ הַמֶּלֶךְ וּמְרַדְּכִי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה:
ג וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמְרַדְּכִי
מִדּוֹעַ אֵתָה עוֹבֵר אֵת מִצְוֹת הַמֶּלֶךְ: ד וַיְהִי כְּאֲמָרָם
(בְּאֵמֶר) אֵלָיו יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיִּגִּידוּ לְהֶמוֹן

לְרֹאוֹת הַיַּעֲמָדוֹ דְבָרֵי מְרַדְּכֵי כִּי־הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר־הוּא
יְהוּדִי: ה וַיֵּרָא הֶמּוֹן כִּי־אִין מְרַדְּכֵי כִּרְע וּמִשְׁתַּחֲוֶה לּוֹ
וַיִּמְלֵא הֶמּוֹן חֲמָה: וַיִּבֶז בְּעֵינָיו לְשַׁלַּח יָד בְּמְרַדְּכֵי לְבַדּוֹ
כִּי־הִגִּידוּ לּוֹ אֶת־עַם מְרַדְּכֵי וַיִּבְקֹשׁ הֶמּוֹן לְהַשְׁמִיד
אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְלָכוֹת אַחֲשׁוּרוֹשׁ עִם
מְרַדְּכֵי: ז בַּחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן הוּא־חֲדָשׁ נִסָּן בְּשַׁנַּת שְׁתַּיִם
עָשָׂרָה לְמַלְכָּה אַחֲשׁוּרוֹשׁ הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל לִפְנֵי

תושיה וישועה

מרדכי יושב בשער בית המלך, כדי לשמור על קשר עם אסתר שנמצאת בפניו. הוא חושש ודואג לגורלה. למרות הקושי האישי, הנובע מכך שאינו במולדתו ואחייניתו בידיים זרות, הוא לא מתעלם מהסובב אותו. כאשר מרדכי שומע את מזימתם של בגתן ותרש, משרתי המלך, להרוג את אחשוורוש - הוא מגלה אחריות ליציבות הממלכה ומדווח על כך. בזכות ההתנקשות נמנעת אסתר מקבלת ממרדכי מידע ממוקד על תכנון ההתנקשות במלך. היא יכולה לזקוף את החשיפה לזכותה, ובכך לשדרג את מעמדה בארמון. אך אסתר בוחרת, בצדק, לתת את ההוקרה למרדכי.

בהמשך העלילה ניוכח כי מעשה זה הוא נקודת מפתח בדרך להצלה מתוכניותיו הזדוניות של המן. מעניין שכל זה קורה עוד לפני שהמן נמצא בכלל בתמונה. כך גם במקרים בהם נראה שאין כלל דרך לצאת מהבעיות והקשיים, הישועה מלמעלה כבר התחילה לצמוח עוד לפני שהצדה הגיעה.

בימים ההם בזמן הזה: מצבים מסובכים הם חלק ממתכונת חייו, האישיים והלאומיים. סיפור המגילה, שהתפרס על פני כתשע שנים, מלמד שלפעמים התשובות נמצאות מעבר ל"כאן ועכשיו", ושאם רק נצליח להגביה את המבט ולהתבונן מעל לגבולות הגזרה שהקושי המאיים מנסה להכתיב לנו, נצליח לגלות שבעצם "התרופה קדמה למכה". כך הופך הקושי לאתגר, ומתוך המשבר מופיעה הבשורה על הכוחות העצומים שגילינו בקרבנו ושעדי היום לא היינו מודעים לקיומם, בתהליך הצמיחה של מציאות טובה יותר.

ההתמדה משתלמת

המן מוביל קו אלים, גם ולא מוסרי. כל הזדהות איתו עלולה לגרום ולדרדר את החברה כולה בעקבותיו. רק התעקשות על אבחנה בין טוב לרע ואי-כניעה ללחץ חברתי יכולה להוביל לעולם ישר וצודק. מרדכי אינו מוכן לרצות את המן או את הסביבה שמנסה ללחוץ עליו להיכנע ולהיות 'כמו כולם'. בכך מגלה מרדכי אחריות, איתנות ודבקות במשימה לאורך זמן. למרות הלחצים החוזרים ונשנים - "כאומרם אליו יום ויום", הוא לא זז מילימטר!

בימים ההם בזמן הזה: גם בימינו, אנו עדים לכך שיש צורך להילחם עבור ניצחון הטוב על הרע. גם בימינו ישנו צד ואיב מלא ברוע וחסר מוסריות, שרוצה להשמידנו. לא נשלים עם מציאות של רוע ולא ניתן לרשע לבצע את זממו - נעמוד יחד איתנים כנגדו, נשיב מלחמה שערה ונשיב לעולם אור, מוסר וטוב.

הָמָן מִיּוֹם לַיּוֹם וּמִחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ שְׁנַיִם-עָשָׂר הוּא-חֹדֶשׁ
אָדָּר: **ס** וַיֹּאמֶר הָמָן לְמֶלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ יִשְׁנֹו עִם-
אָחָז מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכָל מְדִינֹת מַלְכוּתָהּ
וְדַתֵּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל-עַם וְאֶת-דַּתִּי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים
וְלְמֶלֶךְ אִין-שׁוּה לְהַנִּיחֵם: **ט** אִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב יִכְתֹּב
לְאַבְדָם וְעֵשֶׂרֶת אֲלָפִים כֶּבֶד-כֶּסֶף אֲשַׁקּוּל עַל-יָדֵי
עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה לְהַבִּיא אֶל-גַּנְזֵי הַמֶּלֶךְ: **י** וַיִּסַּר הַמֶּלֶךְ
אֶת-טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהָמָן בֶּן-הַמְּדַתָּא הָאֲגָגִי
צַרְר הִיְהוּדִים: **יא** וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן הַכֶּסֶף נָתַן
לָךְ וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כְּטוֹב בְּעֵינֶיךָ: **יב** וַיִּקְרָאוּ סִפְרֵי
הַמֶּלֶךְ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּשִׁלּוּשֵׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּכְתֹּב
כְּכָל-אֲשֶׁר-צִוָּה הָמָן אֶל אַחֲשֵׁדְרָפְנֵי-הַמֶּלֶךְ וְאֶל-

הַפְּחוֹת אֲשֶׁר | עַל־מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֶל־שָׂרֵי עַם וְעַם
מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָה וְעַם וְעַם כָּל־שׁוֹנוֹ בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ
אֲחֻשׁוֹרֶשׁ נִכְתָּב וְנִחְתָּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ: יג וְנִשְׁלַח
סְפָרִים בְּיַד הַרְצִיִּים אֶל־כָּל־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיֵּד
לְהַרְגֹּ וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־הַיְהוּדִים מִנְּעַר וְעַד־זָקֵן טוֹף
וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בְּשִׁלּוּשֵׁה עֶשֶׂר לַחֹדֶשׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר
הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם לְבוֹז: יד פְּתַשְׁגּוּ הַכְּתָב לְהַנְתּוֹ
דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי לְכָל־הָעַמִּים לְהַיּוֹת
עֲתֻדִים לְיוֹם הַזֶּה: טו הַרְצִיִּים יִצְאוּ דְחוּפִים בְּדַבַּר
הַמֶּלֶךְ וְהִדָּת נִתְּנָה בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ וְהַמֶּן יִשְׁבוּ
לְשִׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוֹשׁוֹן נְבוּכָה: ס

א וּמְרַדְּכֵי יַדַּע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה וַיִּקְרַע
מְרַדְּכֵי אֶת־בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׁ שֵׁק וְאָפָר וַיֵּצֵא
בְּתוֹר הָעִיר וַיִּזְעַק זַעֲקָה גְדֹלָה וּמְרָה: ב וַיָּבֹאוּ עַד לַפְּנֵי
שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין לְבוֹא אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בְּלָבוֹשׁ
שֵׁק: ג וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה מִקּוֹם אֲשֶׁר דָּבַר־הַמֶּלֶךְ
וְדָתוֹ מִגִּיעַ אֲבָל גְּדוֹל לַיהוּדִים וְצוּם וּבְכִי וּמִסְפַּד שֵׁק
וְאָפָר יֵצַע לְרַבִּים: ד וְתָבוֹאָה (וּתְבוֹאִינָה) נַעֲרוֹת אֲסַתֵּר
וְסָרִיסָיָה וַיִּגִּידוּ לָהּ וְהִתְחַלְחַל הַמֶּלֶכָה מֵאֵד וְתִשְׁלַח
בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ אֶת־מְרַדְּכֵי וּלְהַסִּיר שֵׁקוֹ מֵעַלְיוֹ וְלֹא

לחשוב על הכלל ולגלות אחריות

קיימות שתי דרכים להתמודד עם קור. האחת - ללבוש בגד חם ולהתחמם. בדרך זו יהיה חם רק למי שלבוש, ואילו הסביבה כולה תישאר קרה. אך יש דרך נוספת - אם באמת אכפת לנו מסיבתנו ולא רק מעצמינו, נבחר להפעיל תנור ולחמם את כולם. כך הדבר גם בשעת צרה. יש אנשים שיפעלו כדי להציל את עצמם, אך יש אנשים שאכפת להם מהחברה כולה ויעשו מה שבכוחם להסיר את הצרה מאחרים.

מרדכי הוא דוגמה לאדם כזה. הוא אינו מסתפק בהגנה על עצמו ובהצלתו האישית מפני הגזירה הנוראה. הרי הוא היה קרוב משפחה של המלכה, ובוודאי יכול היה להציל את עצמו. במקום זאת, מרדכי מגלה אחריות ציבורית ודואג לכלל. הוא מסתובב בשושן, מעורר את העם להתאחד, לשפר את מעשיהם ושולח את אסתר לבטל את רוע הגזירה מכולם.

בימים ההם בזמן הזה: כשפרצה המלחמה, רבים מעם ישראל עזבו את ביתם הבטוח ומתוך דאגה לאחיהם, יצאו להושיט עזרה ולהצילם. חיילים ומפקדים רבים הגיעו ליחידותיהם, עוד טרם נקראו. כך מתנהגים אחים אוהבים. מניחים את טובתם האישית 'בצד' ומתמסרים לטובת הכלל.

קָבַל: ה ותקרא אסתר להתר מסריסי המלך אשר העמיד לפניו ותצוהו על-מרדכי לדעת מה-זה ועל-מה-זה: ו יצא התר אל-מרדכי אל-רחוב העיר אשר לפני שער-המלך: ז ויגד-לו מרדכי את כל-אשר קרהו ואת פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול על-גנזי המלך ביהודים (ביהודיים) לאבדם: ח ואת-פתשון כתב-הדת אשר-נתן בשושן להשמידם נתן לו להראות את-אסתר ולהגיד לה ולצוות עליה לבוא אל-המלך להתחנן-לו ולבקש מלפניו על-עמה:

ט וַיְבֹא הַתֵּר וַיִּגַד לְאַסְתֵּר אֶת דְּבָרֵי מֶרְדֳּכָי: וַתֹּאמֶר
אֶסְתֵּר לְהִתֵּר וּתְצַוְהוּ אֶל־מֶרְדֳּכָי: יא כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ
וְעַם־מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ יוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל־אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר
יְבֹא־אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַחֹצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא־יִקְרָא
אֶחָת דָּתוֹ לְהִמָּיֵת לְבָד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט־לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת־
שֵׁרָבִיט הַזֶּהָב וְחִיָּה וְאֲנִי לֹא נִקְרָאתִי לְבֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ
זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם: יב וַיִּגִּדּוּ לְמֶרְדֳּכָי אֶת דְּבָרֵי אֶסְתֵּר:
יג וַיֹּאמֶר מֶרְדֳּכָי לְהִשָּׁיב אֶל־אֶסְתֵּר אֶל־תְּדַמִּי בְּנַפְשֶׁךָ
לְהַמְלִיט בֵּית־הַמֶּלֶךְ מִכָּל־הַיְהוּדִים: יד כִּי אִם־הִחַרְשׁ
תַּחֲרִישִׁי בָּעֵת הַזֹּאת רֹחַ וְהַצְלָה יַעֲמוּד לַיהוּדִים
מִמָּקוֹם אַחֵר וְאֶת וּבֵית־אֲבִיךָ תֵּאבְדוּ וּמִי יוֹדֵעַ אִם־
לָעֵת כְּזֹאת הִנְעֵת לְמַלְכוּת: טו וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהִשָּׁיב
אֶל־מֶרְדֳּכָי: טז לֶךְ כְּנוֹס אֶת־כָּל־הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים

להיות עם חופשי בארצנו

תגובת היהודים לשליחת אגרות ההשמדה בחתימת המלך והמו, היו בכי ומספד, הכרזת אבל וצום, ותפילות לביטול הגזירה. אך בפועל, העם אינו מתקומם כנגד הגזירה באופן מעשי. זאת תגובה של עם הנמצא רחוק מארצו, ללא כל יכולת התארגנות לאומית וצבאית. לכן, היהודים אינם רואים את האפשרות להגנה עצמית כאפשרות ריאלית.

בימים ההם בזמן הזה: זכינו לשוב לארצנו ולהיות עצמאיים במדינתנו בעזרת השם ובאמצעות מסירות נפש לאומית גדולה. כעת איננו מסתפקים בתפילה בלבד: יחד עם התפילות אנו יודעים גם להילחם כנגד האויבים הקמים עלינו. כל מי שרוצים, מתכננים ומנסים לפגוע בעצמאותנו ובחירותנו - טועים. לא נוותר להם! ואם צריך, נילחם בכל כוחותינו, כדי להמשיך ולהיות עם חופשי בארצנו.

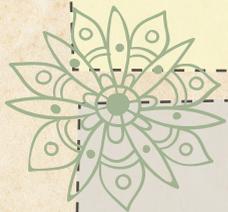
בְּשׁוֹשָׁן וְצוּמוֹ עָלַי וְאֶל-תֹּאכְלוּ וְאֶל-תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים לַיְלָה יוֹם גַּם-אֲנִי וְנִעַרְתִּי אֲצוּם כֵּן וּבְכֹן אָבוֹא
אֶל-הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא-כִבַּדְתָּ וּכְאֲשֶׁר אֲבַדְתִּי אֲבַדְתִּי:
יז וַיַּעֲבֵר מֶרְדְּכָי וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוְתָה עָלָיו אֶסְתֵּר:

מוכרחים לפעול!

במספר משפטים קצרים מצליח מרדכי לעורר את אסתר ולשנות את דעתה מן הקצה אל הקצה. מה מוביל לשינוי בעמדתה?

אסתר מבניה שהיא אינה יכולה להמתין ולהשאיר בעמדה פסיבית. כשעם ישראל מצוי בסכנת חיים, אי אפשר לחכות ולקוות שמשוהו יקרה. נכון, אין לה עדיין תוכנית פעולה מפורטת, אך דבר אחד ברור לה - מוכרחים לפעול! על אף הסיכון האישי.

בימים ההם בזמן הזה: מיד כשהחלו להגיע ידיעות על המתקפה הגדולה בדרום, מאות לוחמים לא חיכו עד שיהיו תכניות לחימה מסודרות ומפורטות. הם עזבו את ביתם ונסעו דרומה כי הם ידעו והבינו, שעכשיו פשוט מוכרחים לפעול! מאז, בכל החזיתות, חיילי צה"ל ומפקדיו מגלים יוזמה, חותרים למגע ופועלים בהתמדה למיגור הרוע ושליחיו.

עם ישראל חי

ההיסטוריה של עם ישראל ארוכה ומפותלת. חויינו לא מעט תקופות קשות. עברנו את פרעה ואת בבל, את הפרסים ואת היוונים, את הרומאים, הצלבנים, הטורקים והאנגלים. עברנו גירודים ופוגרומים, את השואה הנוראה ואת 'מסך הברזל'. לא פעם היה נדמה שהגיע הסוף ועם ישראל ייעלם. אך לא! שרדנו וקמנו לתחייה ביתר שאת וכוח. חזרנו לארצנו, הקמנו את מדינתנו ומיליוני יהודים ממשכיכים ועולים אליה יום יום, שנה שנה.

בימים ההם בזמן הזה: במתקפה הגדולה בדרום, חטפנו מכה קשה וכואבת. אך מהר מאוד נקהלנו לעמוד על נפשנו. נערכנו למלחמה ותקפנו את האויב. הבהרנו לאויבינו שלא נאפשר להם לבצע את זממם וזדונם שלא השתנו - להשמיד, להרוג ולאבד. עתה, אנו ריבוניים במדינתנו, וגם אם הדרך עדיין לא תמה, אנחנו לא נבהלים. יש לנו אורך רוח, כי עם הנצח לא מפחד מדרך ארוכה.

א וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַתִּלְבַּשׂ אֶסְתֵּר מְלָכוֹת
 וַתַּעֲמֵד בַּחֲצַר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַפְּנִימִית נֹכַח בַּיִת
 הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא מְלָכוֹתוֹ בְּבֵית הַמְּלָכוֹת
 נֹכַח פֶּתַח הַבַּיִת: **ב** וַיְהִי כִרְאוֹת הַמֶּלֶךְ אֶת־אֶסְתֵּר
 הַמְּלָכָה עֹמְדַת בַּחֲצַר נִשְׂאָה חַן בְּעֵינָיו וַיִּשְׁטַח הַמֶּלֶךְ

עכשיו תורי!

לאור התהליך של מרדכי, אסתר מבינה ומפנימה שעליה להתייצב בראש הכח. בזיכרונה עולים ימי צעירותה בבית מרדכי שאימץ אותה ביתמותה. היא מבינה שעתה הגיע זמנה ליטול אחריות ציבורית ולתפוס פיקוד על המאבק בתוכניותיו של המן. היא מפנימה שזאת הסיבה שהיא הגיעה לבית אחשוורוש, כדברי מרדכי "לעת כזאת הגעת למלכות". היא מבינה - ופועלת מיד, כאומרת 'עכשיו האחריות עלי! עכשיו, תורי לפעול!'

בימים ההם בזמן הזה: חיילי צה"ל, בסדיר ובמילואים, פועלים ללא לאות ובהתמדה למילוי משימתם - הגנה על עם ישראל. כך, דור אחרי דור מתגייסים לצבא. החיילים עושים זאת במסירות נפש ובגבורה, מתוך הבנה עמוקה ש'עכשיו תורנו' לקחת אחריות ולפעול, כדי שנצח ישראל ימשיך וינצח.

גבורת הסבלנות

אסתר מרגישה שעדיין לא הגיע הזמן הנכון לפעול בגלוי נגד המן ותוכניתו. בגילוי מנהיגות, היא מתנהלת בקור רוח וממשיכה לתכנן תוך כדי תנועה. עם זאת, היא איננה מתייאשת. העיכוב הזמני אינו מרפה את ידיה והיא ממשיכה לחפש אחר ההזדמנות שתוכל להוביל למחפץ. היא מזמינה את המלך והמן למשתה נוסף. האם עד אז ישתנה המצב ועת רצון תגיע?

בימים ההם בזמן הזה: בלחימה הארוכה והמתמשכת, פועלים חיילי צה"ל ומפקדיו בשום שכל. הם חותרים למגע בעוצמה, לאחר מחשבה ותכנון, תוך ערנות ובחינת המציאות המשתנה. הם מוכנים להסתער ולהכריע את אויבנו, אך כשנכון ועדיף, הם ממתינים לשעת כושר בגבורה ובסבלנות עד למימוש ההזדמנות להכריע את האויב.

ירידה לצורך עליה

אסתר מזמינה את אחשוורוש ואת המן למשתה, בתקווה שעם תיווצר ההזדמנות להצלת עם ישראל. בפועל, המצב רק מחמיר. המן מתמלא בחשיבות עצמית בעקבות הכבוד הגדול שקיבל מאחשוורוש, וכן מאסתר שהזמינה אותו למשתה עם אחשוורוש. בעצת אוהביו, הוא מחליט 'לסגור חשבון' עם מרדכי ולהציע למלך לתלות אותו על עץ! דילוג של כמה שורות קדימה במגילה, יגלה לנו שהרעיון הזה הוביל דווקא לתלייתו של המן עצמו. בימים ההם בזמן הזה: ישנם אידועים שנראים כפוגעים במהלך התקומה של עם ישראל, אך בסופו של דבר מתבררים כשליבים חשובים, הכרחיים ומשמעותיים, אשר למעשה מצמיחים ומאפשרים את ההתקדמות לעברה.

לְאֶסְתֵּר אֶת־שְׂרָבִיט הַזֶּהב
אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַתִּקְרַב אֶסְתֵּר
וַתִּגַּע בְּרֹאשׁ הַשְּׂרָבִיט:
ג וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־
לָךְ אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַיִּמַּה־
בַּקְּשָׁתְךָ עַד־חֲצֵי הַמַּלְכוּת
וַיִּנְתֵּנוּ לָךְ: ד וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר
אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יָבֹא
הַמֶּלֶךְ וְהָמֹן הַיּוֹם אֶל־
הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי
לוֹ: ה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־רָו
אֶת־הָמֹן לַעֲשׂוֹת אֶת־דְּבַר
אֶסְתֵּר וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמֹן
אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשָׂתָה
אֶסְתֵּר: ו וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
לְאֶסְתֵּר בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה־

שְׂאֵלְתְךָ וַיִּנְתֵּנוּ לָךְ וַיִּמַּה־בַּקְּשָׁתְךָ עַד־חֲצֵי הַמַּלְכוּת
וַתַּעֲשִׂי: ז וַתַּעַן אֶסְתֵּר וַתֹּאמֶר שְׂאֵלְתִי וּבַקְּשָׁתִי: ח אִם־
מִצָּאתִי חַן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת
אֶת־שְׂאֵלְתִי וּלְעֲשׂוֹת אֶת־בַּקְּשָׁתִי יָבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמֹן
אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָּהֶם וּמִתָּר אֶעֱשֶׂה כְּדְבַר

הַמֶּלֶךְ: **ט** וַיֵּצֵא הַמֶּן בַּיּוֹם הַהוּא שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב וּכְרֹאוֹת
הַמֶּן אֶת־מֶרְדֵּכַי בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא־קָם וְלֹא־זָע מִמֶּנּוּ
וַיִּמְלֵא הַמֶּן עַל־מֶרְדֵּכַי חֲמָה: **י** וַיִּתְאַפֵּק הַמֶּן וַיִּבְּאוּ
אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּבֵּא אֶת־אֶהֱבִיו וְאֶת־זָרֵשׁ אִשְׁתּוֹ:
יא וַיִּסְפָּר לָהֶם הַמֶּן אֶת־כְּבוֹד עֲשָׂרוֹ וְרַב בְּנָיו וְאֵת כָּל־
אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ וְאֵת אֲשֶׁר נִשְׂאוּ עַל־הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי
הַמֶּלֶךְ: **יב** וַיֹּאמֶר הַמֶּן אִף לֹא־הִבִּיֵּאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה
עַם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשִׂתָה כִּי אִם־אוֹתִי
וְגַם־לְמַחַר אֲנִי קְרוֹא־לָהּ עַם־הַמֶּלֶךְ: **יג** וְכַל־זֶה אֵינְנוּ
שׂוֹה לִי בְּכַל־עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה אֶת־מֶרְדֵּכַי הַיְּהוּדִי
יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ: **יד** וַתֹּאמֶר לוֹ זָרֵשׁ אִשְׁתּוֹ וְכַל־
אֶהֱבִיו יַעֲשׂוּ־עֵץ גְּבֵה חֲמִשִּׁים אַמָּה וּבִבְקָרוֹ אֹמֵר
לְמֶלֶךְ וַיִּתְּלוּ אֶת־מֶרְדֵּכַי עָלָיו וּבֹא־עַם־הַמֶּלֶךְ אֶל־
הַמִּשְׁתֶּה שְׂמֵחַ וַיִּיטֵב הַדָּבָר לִפְנֵי הַמֶּן וַיַּעַשׂ הַעֵץ: **ס**

א בְּלִילָהּ הַהוּא נִדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהִבִּיא
אֶת־סֵפֶר הַזְכָּרֹנוֹת דְּבָרֵי הַיָּמִים וַיְהִיו נִקְרָאִים
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: **ב** וַיִּמְצָא כְּתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מֶרְדֵּכַי עַל־
בְּגַתָּנָא וְתָרֵשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ מִשְׁמָרֵי הַסֶּף אֲשֶׁר
בְּקִשּׁוֹ לְשַׁלַּח **ג** בְּמֶלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ: **ג** וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־
נַעֲשֶׂה יָקָר וְגִדּוּלָה לְמֶרְדֵּכַי עַל־זֶה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ

סדר עולמי חדש

המהפך הגדול של המגילה מתחיל בפרק זה. עד כאן ראינו בעיקר הכנות מאחורי הקלעים. מכאן ואילך העלילה מתקדמת בקצב מסחרר. כדאי 'להחזיק חזק' - בעוד 24 שעות

אנו עתידים לעמוד בפני סדר עולמי חדש.

מְשַׁרְתִּיו לֹא־נַעֲשֶׂה עִמּוֹ
דָּבָר: ז וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי
בְּחָצֵר וְהָמוֹן בָּא לְחַצֵּר
בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה
לֵאמֹר לַמֶּלֶךְ לְתִלּוֹת אֶת־
מַרְדְּכָי עַל־הַעֶץ אֲשֶׁר־
הָכִין לוֹ: ה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי
הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִנֵּה הָמוֹן

עֹמֵד בְּחָצֵר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יְבוֹא: ו וַיְבוֹא הָמוֹן וַיֹּאמְרוּ
לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה־לַּעֲשׂוֹת בְּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ
וַיֹּאמֶר הָמוֹן בְּלִבּוֹ לְמִי יִחַפֵּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יִקָּר יוֹתֵר
מִמֶּנִּי: ז וַיֹּאמֶר הָמוֹן אֶל־הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ
בִּיקְרוֹ: ח יְבִיאוּ לְבוּשׁ מַלְכוּת אֲשֶׁר לְבִשְׁבוּ הַמֶּלֶךְ
וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וְאֲשֶׁר נָתַן בְּתֵר מַלְכוּת
בְּרֵאשׁוֹ: ט וְנָתַן הַלְּבוּשׁ וְהַסּוּס עַל־יַד־אִישׁ מִשְׁרֵי
הַמֶּלֶךְ הַפְּרָתָמִים וְהַלְּבִישׁוּ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ
חָפֵץ בִּיקְרוֹ וְהַרְכִּיבֵהוּ עַל־הַסּוּס בְּרָחוֹב הָעִיר וְקִרְאוּ
לְפָנָיו בְּכֹה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקְרוֹ:
י וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמוֹן מָהֵר קַח אֶת־הַלְּבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס
כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֶׂה־כּוֹ לְמַרְדְּכָי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר
הַמֶּלֶךְ אֶל־תִּפְּל דָּבָר מִכָּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: יא וַיִּקַּח הָמוֹן

אֶת־הַלְבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס וַיִּלְבַּשׁ אֶת־מְרַדְכֵי וַיִּרְכַּבְיֵהוּ
 בְּרֻחוֹב הָעִיר וַיִּקְרָא לְפָנָיו בְּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר
 הִמְלִיךָ חֶפְצָא בִּיקְרוֹ: **יב** וַיֵּשֶׁב מְרַדְכֵי אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ
 וְהָמוֹן נִדְחָף אֶל־בֵּיתוֹ אֲבָל וַחֲפוּי רֹאשׁ: **יג** וַיִּסְפֹּר הָמוֹן
 לְזָרֵשׁ אֲשֶׁתוֹ וּלְכָל־אֲהָבָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרְהוּ וַיֹּאמְרוּ
 לוֹ חֲכָמָיו וְזָרֵשׁ אֲשֶׁתוֹ אִם מִזְרַע הֵיְהוּדִים מְרַדְכֵי אֲשֶׁר
 הַחֲלוֹת לְנַפְל לְפָנָיו לֹא־תֻכַּל לוֹ כִּי־נִפְּוֹל תִּפְּוֹל לְפָנָיו:
יד עוֹדֵם מִזְדַּבְּרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ וַיְבַהֲלוּ
 לְהַבְיֵא אֶת־הָמוֹן אֶל־הַמִּשְׁתָּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אֶסְתֵּר:

מי היה מאמין?

אחשוורוש מתהפך במיטתו מצד לצד. דווקא הלילה הוא לא מצליח להירדם! הוא מבקש שיקראו לפניו בספרי ההיסטוריה של המלכות. המשרתים פותחים את הספר באופן אקראי, ונופלים 'במקרה' על סיפורו של מרדכי, שהציל את המלך מההתנקשות של בגתן ותרש. 'במקרה', באותו הזמן מגיע המן ומבקש לתלות את מרדכי. מה שמתגלה כתזמון לא כל-כך מוצלח מבחינתו. 'צירוף המקרים' מוביל לשינוי ביחסו של המלך להמן, ומהווה מפתח להצלת היהודים כולם. אף מומחה לא יכול היה לחזות את המהפך הזה. הישועה מגיעה ממקור בלתי צפוי לחלוטין.

בימים ההם בזמן הזה: אם היו מספרים לסבים ולסבתות שלנו, שמשמש 'עוד מעט' תקום מדינה ליהודים, מי היה מאמין? אם היו מספרים ליהודי ברית-המועצות שבשננה הבאה' יפול 'מסך הברזל' והם יוכלו לעלות לארץ ישראל, מה הם היו אומרים? נאמין ונזכור, כי גם אם נדמה שהמציאות לא לטובתנו, הרי יש מי שמוכיל את ההיסטוריה ומספיק שינוי קטן שיוביל לתהליך שיהפוך את הקערה על פיה, עד שהטוב והאור יופיעו.

א וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ וְהָמוֹן לְשֵׁתוֹת עִם-אֶסְתֵּר
הַמֶּלֶכֶה: **ב** וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי
בְּמִשְׁתֵּה הַיּוֹם מִה-שְּׂאֵלְתֶךָ אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכֶה וְתַנְתּוּ
לִּי וּמִה-בְּקִשְׁתֶּךָ עַד-חֲצֵי הַמַּלְכוּת וְתַעֲשׂ: **ג** וַתַּעַן
אֶסְתֵּר הַמֶּלֶכֶה וַתֹּאמֶר אִם-מִצְאָתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הַמֶּלֶךְ
וְאִם-עַל-הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּנְתְּנוּ-לִי נִפְשֵׁי בְשֵׂאֵלְתִי וְעַמִּי
בְּבִקְשָׁתִי: **ד** כִּי נִמְכַרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי לְהַשְׂמִיד לְהַרְגוֹ
וְלֹא-בָדָד וְאֵלּוּ לְעַבְדִּים וְלִשְׂפָחוֹת נִמְכַרְנוּ הַחֲרָשְׁתִּי כִּי
אֵין הַצָּר שׁוֹהַ בְּנִזְקַת הַמֶּלֶךְ: **ה** וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
אַחַשְׁרוּשׁ וַיֹּאמֶר לְאֶסְתֵּר הַמֶּלֶכֶה מִי הוּא זֶה וְאֵי-זֶה
הוּא אֲשֶׁר-מָלְאוּ לְבוֹ לַעֲשׂוֹת כֵּן: וַתֹּאמֶר-אֶסְתֵּר אֵישׁ
צָר וְאוֹיֵב הָמוֹן הָרַע הַזֶּה וְהָמוֹן נִבְעַת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ

עד הניצחון!

המן עדיין בהלם מרצף המאורעות שקרו לו בפרק זמן קצר, אך זרש מבינה שחלה תפנית אסטרטגית בעלילה - הגלגל מתהפך ומעכשיו היהודים נמצאים 'על הסוס'. עוד בטרם אידע משהו בזירת הקרב העתידית, זרש כבר מבינה שהקרב אבוד. מכאן ואילך 'המשחק גמור' וניצחון היהודים מובטח. כמובן שבשורה התחתונה, חייבת להגיע הכרעה בשדה הקרב. סיפור ההכרעה המלא יגיע בפרק ט'.

בימים ההם בזמן הזה: ניצחון במלחמה הוא שילוב של מרכיבים רבים: הכרעה בקרבות מקומיים, ראייה אסטרטגית, פגיעה ביכולות התקיפה של האויב ועוד. אך המרכיב המרכזי הוא פגיעה בתודעת הניצחון של האויב. מתי באמת ניצחת? כאשר האויב מגיע למסקנה שניצחת!
צה"ל ממשיך להכות באויב ולפגוע בו בכל מקום בו הוא נמצא ומסתתר, עד הכרעתו.

והמלכה: ז והמלך קם בחמתו ממשטה היו אל-גנת
 הביתו והמן עמד לבקש על-נפשו מאסתר המלכה
 כי ראה פי-כלתה אליו הרעה מאת המלך: ה והמלך
 שב מגנת הביתו אל-בית משטה היו והמן נפל על-
 המטה אשר אסתר עליה ויאמר המלך הגם לכבוש
 את-המלכה עמי בבית הדבר יצא מפי המלך ופני
 המן חפו: ט ויאמר חרבוֹנה אֶחָד מן-הַסְּרִיסִים לִפְנֵי
 הַמֶּלֶךְ גַּם הִנֵּה-הֶעֱזָא אֲשֶׁר-עָשָׂה הַמֶּן לְמַרְדְּכָי אֲשֶׁר
 דָּבַר-טוֹב עַל-הַמֶּלֶךְ עָמַד בְּבֵית הַמֶּן גְּבַה חֲמִשִּׁים

ונהפוך הוא!

המהפך שמתרחש בממלכת אחשוורוש מדהים. בבת אחת הופך המן מאהובו של המלך לשנוא-נפשו. אסתר חושפת את זהותה הלאומית, ובן רגע מקבל העם היהודי מעמד מלכותי. היום שבחר המן להשמדת היהודים, הופך ליום שבו הם מחזירים לעצמם את הערכתם העצמית ומסוגלים להתגונן מפני זוממי רעתם. הישועה מופיעה כנגד כל הסיכויים וההסתברויות! הישועה הרבה יותר קרובה ממה שאפשר היה לצפות. כל זה קודם עוד וגידים כהרף עין ממש! כל התהליכים שהבשילו מתחת לפני האדמה במשך זמן רב, 'נתפרים' למסכת אחת ותוך יום אחד המהפך מתרחש.

במבט חיזוני, אפשר לחשוב שמדובר ביד המקרה. אך אנו, שקראנו והקשבנו למגילה לעומק, מזהים את הסיפור האמיתי. אנו יודעים שיש מי שמנהל את כל האירועים בסדר מופתי, וגם כאשר הדברים נראים מקריים לחלוטין - מאחורי הקלעים יש יד מכוונת. אנו מבינים שהדרך כולה מבוססת על נחישות ואמונה, על נטילת אחריות לאומית של מרדכי וחסד, וחשוב מכל - על הדבקות והאמונה בצדקת הדרך. למרות מציאות שנדמית מייאשת, ישנו חיפוש מתמיד אחר חלון הזדמנויות שיוביל לישועה מלאה ואמיתית.

אָמַר וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ תִּלְהוּ עָלַי: • וַיִּתְּלוּ אֶת־הֶמָּן עַל־
הָעֵץ אֲשֶׁר־הִכּוּ לְמַרְדְּכָי וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכְכָה: ס

ה א בַּיּוֹם הַהוּא נָתַן הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ לְאַסְתֵּר
הַמַּלְכָּה אֶת־בֵּית הָמָן צָרַר הַיְהוּדִים
(הַיְהוּדִים) וּמַרְדְּכָי בָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי־הִגִּידָה אֶסְתֵּר
מֶה הוּא־לָהּ: ב וַיִּסַּר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ אֲשֶׁר הֶעֱבִיר
מֵהָמָן וַיִּתְּנָהּ לְמַרְדְּכָי וַתִּשֶׂם אֶסְתֵּר אֶת־מַרְדְּכָי
עַל־בֵּית הָמָן: ס ג וַתּוֹסֵף אֶסְתֵּר וַתִּדְבַר לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ וַתִּפְּל לִפְנֵי רַגְלָיו וַתִּבֹּךְ וַתִּתְחַנֵּן־לוֹ לְהֶעֱבִיר
אֶת־רַעַת הָמָן הָאֲגָגִי וְאֵת מַחֲשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב עַל־
הַיְהוּדִים: ד וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר אֵת שַׂרְבֹּט הַזָּהָב
וַתִּקַּם אֶסְתֵּר וַתַּעֲמֵד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: ה וַתֹּאמֶר אִם־עַל־
הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם־מְצַאֲתִי חַן לִפְנָיו וְכִשֶׁר הִדְבַר לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְּעֵינָיו יִכְתֹּב לְהַשִּׁיב אֶת־הַסְּפָרִים
מַחֲשַׁבֶּת הָמָן בּוֹ־הִמְדִּיתָא הָאֲגָגִי אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבְד
אֶת־הַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינֹת הַמְּלָכָה: ו כִּי אֵיכָכָה
אוּכַל וְרָאִיתִי בְּרָעָה אֲשֶׁר־יִמְצָא אֶת־עַמִּי וְאֵיכָכָה
אוּכַל וְרָאִיתִי בְּאַבְדֹן מוֹלַדְתִּי: ס ז וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אַחֲשֵׁרוּשׁ לְאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּלְמַרְדְּכָי הַיְהוּדִי
הִנֵּה בֵּית־הָמָן נִתְּתִי לְאַסְתֵּר וְאֵתוֹ תִּלְוּ עַל־הָעֵץ

עַל אֲשֶׁר־שָׁלַח יָדוֹ בַּיהוּדִים (ביהודיים): ה וְאַתֶּם בָּתְבוּ
עַל־הַיְהוּדִים בְּטוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְחַתְמוּ
בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ כִּי־כָתַב אֲשֶׁר־נִכְתַּב בְּשֵׁם־הַמֶּלֶךְ
וְנַחֲתוּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ אִין לְהַשִּׁיב: ט וּיִקְרְאוּ סִפְרֵי־
הַמֶּלֶךְ בְּעֵת־הַהִיא בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא־חֹדֶשׁ סִינּוּ
בְּשִׁלּוּשָׁה וְעֶשְׂרִים בּוֹ וַיִּכְתַּב כָּכָל־אֲשֶׁר־צָוָה מֶרְדֳּכָי
אֶל־הַיְהוּדִים וְאֵל הָאֲחַשְׁדָּרְפָּנִים־וְהַפְּחוּתִים וְשָׂרֵי
הַמְּדִינּוֹת אֲשֶׁר וְעַד־כּוּשׁ שִׁבְעַת וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה

סוף שהוא כולו התחלה...

המן הרשע כבר נתלה, אך למרבה הפלא, בכך לא מסתיים סיפור המגילה. פתאום מתגלית דעתו האמיתית של אחשוורוש עצמו, אשר מסרב לבטל את הפקודה ל"פתרון הסופי" ששלח המן. מסתבר שהוא לא היה פתי השבוי בידיו של המן, אלא שותף מלא למזימה. האיום כלפי עם ישראל נותר בעינו. המלחמה הגדולה עודנה לפנינו, כאשר הדבר היחיד שהשתנה הוא שליהודים ניתנה רשות להתגונן.

כיצד יצליחו אסתר ומרדכי להקים כח מגן עברי בחודשים ספורים, לחמשו ולאמנו? כיצד עם מפורד ומפורד, נרדף וחסר עמוד שדרה לאומי, יוכל בעוד שנה לנצח בקרב?

התשובה לשתי השאלות היא אחת - אמונה בצדקת הדרך.

בימים ההם בזמן הזה: כאז כן עתה, אויבינו מצהירים כי לא ינוחו עד אשר יפגעו באחרון היהודים. ידיעה זו והבחירה הברורה של עם ישראל בחיים ובטוב, מובילים את העם ואת לוחמיו למעשים יוצאי דופן. במלחמת העצמאות, פליטי שואה ירדו מן האניות והצטרפו לכוח הלוחם. אמנם ללא הכשרה צבאית, אך עם רוח גדולה ואמונה יוקדת בלב בצדקת הדרך. אמונה זו מדרבנת ומחזקת את חיילי צה"ל ומפקדיו לאורך השנים, גם כאשר אנו נדרשים למלחמה מורכבת וארוכה.

מְדִינָה מְדִינָה וּמְדִינָה כְּכַתְּבָהּ וְעַם וְעַם כְּלִשְׁנֵנוּ וְאֶל־
הַיְהוּדִים כְּכַתְּבָם וְכְלִשְׁוֹנָם: **י** וַיִּכְתֹּב בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ
אֲחַשְׁוֵרֶשׁ וַיַּחֲתֵם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח סִפְרִים
בְּיַד הָרָצִים בְּסוּסִים רַכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתַּרְנַיִם בְּנֵי
הָרַמְכִים: **יא** אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־
עִיר וְעִיר לְהַקְהֵל וּלְעַמֵּד עַל־נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד
וּלְהַרְגֹּם וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־חַיִל עַם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֲתֶם
טוּף וְנָשִׁים וְשָׁלֵלָם לְבוֹז: **יב** בְּיוֹם אֶחָד בְּכָל־מְדִינֹת
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוּשׁ בְּשָׁלוֹשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ שְׁנַיִם־עָשָׂר
הוּא־חֹדֶשׁ אָדָר: **יג** פִּתְשָׁנוּ הַכְּתָב לְהַנְתּוֹ דָּת בְּכָל־
מְדִינָה וּמְדִינָה גְלוּי לְכָל־הָעַמִּים וּלְהִיּוֹת הַיְהוּדִים
(הַיְהוּדִים) עֲתִידִים (עַתּוּדִים) לְיוֹם הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאִיְבֵיהֶם:
יד הָרָצִים רַכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתַּרְנַיִם יֵצְאוּ מִבְּהֵלִים
וּזְחוּפִים בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ וְהִדָּת נִתְּנָה בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה:
טו וּמְרַדְּכֵי יֵצְאוּ מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בַּלְבוּשׁ מַלְכוּת
תְּכֵלֶת וְחוּר וְעֵטֶרֶת זָהָב גְּדוּלָה וְתִכְרִיף בּוּץ וְאַרְגָּמוֹן
וְהַעִיר שׁוֹשׁוֹן צְהֵלָה וְשִׁמְחָה: **טז** לַיהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה
וְשִׁמְחָה וְשׁוֹשׁוֹן וַיִּקָּר: **יז** וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה וּבְכָל־
עִיר וְעִיר מִקּוֹם אֲשֶׁר דָּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מִגִּיעַ שִׁמְחָה
וְשׁוֹשׁוֹן לַיהוּדִים מִשְׁתָּה וְיוֹם טוֹב וְרַבִּים מֵעַמֵּי
הָאָרֶץ מִתִּיּהָדִים כִּי־נִפְלַח פַּחַד־הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם:

א ובשנים עשר חֹדֶשׁ הוּא־חֹדֶשׁ אֶדָר
 בשלושה עשר יום בו אשר הגיע דְבַר־
 המֶלֶךְ ודָתוֹ לְהַעֲשׂוֹת בְּיוֹם אֲשֶׁר שָׁבְרוּ אֲבֵי הַיְהוּדִים
 לְשִׁלוֹט בָּהֶם וְנִהְפְּרוּ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ הַיְהוּדִים הַמָּה
 בְּשָׁנָאֵיהֶם: ב נקְהָלוּ הַיְהוּדִים בְּעַרְיָהֶם בְּכָל־מְדִינֹת
 הַמֶּלֶךְ אַחֲשׁוּרוֹשׁ לְשַׁלַּח יָד בַּמִּבְקָשִׁי רַעְתֶּם וְאִישׁ
 לֹא־עָמַד לִפְנֵיהֶם כִּי־נָפַל פְּחָדָם עַל־כָּל־הָעַמִּים:
 ג וְכָל־שָׂרֵי הַמְּדִינֹת וְהָאֲחַשְׁדָּרְפָּנִים וְהַפְּחוֹת וְעַשִׂי
 הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לְמֶלֶךְ מִנְשָׂאִים אֶת־הַיְהוּדִים כִּי־
 נָפַל פְּחָד־מְרַדְּכֵי עֲלֵיהֶם: ד כִּי־גָדוֹל מְרַדְּכֵי בְּבֵית
 הַמֶּלֶךְ וְשָׁמְעוּ הוֹלָה בְּכָל־הַמְּדִינֹת כִּי־הָאִישׁ
 מְרַדְּכֵי הוֹלָה וְגָדוֹל: ה וַיָּכּוּ הַיְהוּדִים בְּכָל־אֲבֵיהֶם
 מִכַּת־חֶרֶב וְהָרָג וְאִבְדָּן וַיַּעֲשׂוּ בְּשָׁנָאֵיהֶם כְּרָצוֹנָם:
 ו וּבְשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְהוּדִים וְאַבְדַּ חֲמֵשׁ מֵאוֹת

אִישׁ: וְאִתּוֹ
 פְּרִשְׁנֵדְתָא וְאִתּוֹ
 דְּלָפוֹן וְאִתּוֹ
 אֶסְפֵּתָא: ח וְאִתּוֹ
 פּוֹרְתָא וְאִתּוֹ
 אֶדְלֵיָא וְאִתּוֹ
 אַרְיֵדְתָא: ט וְאִתּוֹ

וְאֵת	פְּרַמְשֵׁתָא
וְאֵת	אַרְיִסִי
וְאֵת	אַרְדִּי
עֶשְׂרֵת ^י	וְיִזְתָּא:

בְּנֵי הַמֶּן בְּו־הַמְדָתָא צָרַר הַיְהוּדִים הָרְגוּ וּבְבִזָּה לֹא שָׁלְחוּ אֶת־יָדָם: ^{יא} בַּיּוֹם הַהוּא בָּא מִסְפָּר הַהַרְוֵגִים בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: ^{יב} וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְאַסְתֵּר הַמִּלְכָּה בְּשׁוֹשׁוֹן הַבִּירָה הָרְגוּ הַיְהוּדִים וְאַבְדַּ חֲמֵשׁ מֵאוֹת אִישׁ וְאֵת עֶשְׂרֵת בְּנֵי־הַמֶּן בְּשָׂאֵר מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ מִה עָשׂוּ וּמַה־שָּׁאַלְתֶּךָ וַיִּנְתֶּן לָּהּ וּמַה־בְּקָשְׁתֶּךָ עוֹד וַתַּעַשׂ: ^{יג} וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יִנְתֶּן גַּם־מִחֶרֶץ לַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּשׁוֹשׁוֹן לַעֲשׂוֹת כְּדַת הַיּוֹם וְאֵת עֶשְׂרֵת בְּנֵי־הַמֶּן יִתְּלוּ עַל־הָעֵץ: ^{יד} וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ

למען יראו וייראו!

עשרת בני המן מונו לתפקידים מרכזיים בממלכה, קרוב לוודאי על ידי אביהם, שניצל את מעמדו הרם. סביר להניח שהמשימה לה הם גויסו היא להיות המפקדים של תהליך השמדת היהודים. משפט היסטורי כעין זה נעשה גם בעשרה מנהיגים נאצים, שניהלו את ניסיון השמדתנו הטוטאלית בשואה האיומה. כשנתיים לאחר השואה הם נשפטו והוצאו להורג בתליה, במסגרת משפט הגנרלים בנירנברג.

בימים ההם בזמן הזה: מכוח הזכות להקים ולחיות במדינה יהודית עצמאית עם צבא לוחם, עולה החובה לרדוף ולפגוע בכל מפקדי ומנהיגי אויבינו המבקשים להשמידנו, עד הכרעתם המלאה.

להעשות כו ותנתנו דת בשושן ואת עשרת בני־המו
 תלו: טו ויקהלו היהודים (היהודיים) אשר־בשושן גם ביום
 ארבעה עשר לחדש אדר ויהרגו בשושן שלש מאות
 איש ובבזא לא שלחו את־ידם: טז ושאר היהודים
 אשר במדינות המלך נקהלו ועמד על־נפשם ונזח
 מאיביהם והרג בשנאייהם חמשה ושבעים אלף ובבזא
 לא שלחו את־ידם: יז ביום־שלשה עשר לחדש אדר
 ונזח בארבעה עשר בו ועשה אתו יום משתה ושמחה:
 יח והיהודים (והיהודיים) אשר־בשושן נקהלו בשלשה
 עשר בו ובארבעה עשר בו ונזח בתחמשה עשר בו
 ועשה אתו יום משתה ושמחה: יט על־כן היהודים
 הפרזים (הפרוזים) הישבים בערי הפרזות עשים את

הקפדה על מוסר גם בלחימה

כל יד זדונית המנסה לכלותנו מתבררת כחסרת אונים אל מול העמידה האיתנה של עם ישראל. משחר תקומתו, עם ישראל מגן על ערכיו ונלחם על צדקת דרכו. האם עם ישראל ישתנה בעקבות הצלחה בשדה הקרב? האם מטרת המבצע המקורית תישכח מאיתנו? לא! המגילה מדגישה לנו פעמיים – גם ביום הראשון ללחימה ברחבי האימפריה, וגם למחרת בשושן – "ובביזה לא שלחו את ידם". גם כשעם ישראל נלחם מלחמה צודקת ומנצח, הוא שומר על ערכיו ולא 'שולח יד' ברכוש האויב!

זהו מוסר מלחמה הראוי לחיקוי: דבקות במשימה לאור המטרה.

יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה ויום
טוב ומשלוח מנות איש לרעהו: **כ** ויכתב מרדכי את-
הדברים האלה וישלח ספרים אל-כל-היהודים אשר
בכל-מדינות המלך אחשוורוש הקרובים והרחוקים:
כא לקיים עליהם להיות עשים את יום ארבעה עשר
לחדש אדר ואת יום-חמשה עשר בו בכל-שנה
ושנה: **כב** בימים אשר-נחו בהם היהודים מאויביהם
והחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום
טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות
איש לרעהו ומתנות לאביונים: **כג** וקבל היהודים את
אשר-החלו לעשות ואת אשר-כתב מרדכי אליהם:
כד כי המן בן-המדתא האגגי צרר כל-היהודים חשב
על-היהודים לאבדם והפיל פור הוא הגורל להמם
ולאבדם: **כה** ובבאה לפני המלך אמר עם-הספר ישוב
מחשבתו הרעה אשר-חשב על-היהודים על-ראשו
ותלו אתו ואת-בניו על-העץ: **כו** על-כן קראו לימים
האלה פורים על-שם הפור על-כן על-כל-דברי
האגרת הזאת ומה-ראו על-ככה ומה הגיע אליהם:
כז קימו וקבלו (וקבל) היהודים עליהם ועל-זרעם
ועל כל-הנולדים עליהם ולא יעבור להיות עשים את
שני הימים האלה בכתבם וכזמנם בכל-שנה ושנה:

כח והימים האלה נזכרים ונעשים בכל־דור ודור
משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר וימי
הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא־
יסוף מזרעם: ס **כט** וְאֵת־כְּתָב אֶסְתֵּר הַמִּלְכָּה
בַּת־אֲבִיתָיִל וּמַרְדֳּכָי הַיְהוּדִי אֶת־כָּל־תִּקְוֵי לְקַיֵּם אֶת
אֲגַרַת הַפּוּרִים הַזֹּאת הַשְּׁנִית: ל וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־
כָּל־הַיְהוּדִים אֶל־שִׁבְעַ וְעֹשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת
אֲחַשְׁוֵרוּשׁ דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת: **לא** לְקַיֵּם אֶת־יְמֵי הַפָּרִים
הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם כַּאֲשֶׁר קִיָּם עֲלֵיהֶם מַרְדֳּכָי הַיְהוּדִי
וְאֶסְתֵּר הַמִּלְכָּה וּכַאֲשֶׁר קִיָּמוּ עַל־נַפְשָׁם וְעַל־זֵרַעָם
דְּבָרֵי הַצְּמֹות וְזַעֲקָתָם: **לב** וּמֵאֵמֶר אֶסְתֵּר קִיָּם דְּבָרֵי
הַפָּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב בַּסֵּפֶר: ס

א וַיִּשֶׂם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוּשׁ (אֲחַשְׁרֵשׁ) מִסַּעַל־הָאָרֶץ
וְאֵיִי הַיָּם: **ב** וְכָל־מַעֲשֵׂה תִקְפוֹ וּגְבוּרָתוֹ וּפְרָשֵׁת
גְּדֻלַּת מַרְדֳּכָי אֲשֶׁר גָּדְלוֹ הַמֶּלֶךְ הַלּוֹא־הֵם בְּתוֹבִים
עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מְדֵי וּפְרָס: **ג** כִּי מַרְדֳּכָי
הַיְהוּדִי מִשְׁנָה לְמֶלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוּשׁ וְגָדוֹל לַיְהוּדִים וְרָצוּי
לְרַב אֲחִיו דָּרַשׁ טוֹב לַעֲמוֹ וְדָבַר שְׁלוֹם לְכָל־זֵרְעוֹ:

ברכה לאחר קריאת המגילה

(שליח הציבור מברך)

**בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
הָרֵב אֶת רִיבֵנוּ, וְהִדָּן אֶת דֵּינֵנוּ, וְהַנְּטִימָה אֶת נַקְמָתֵנוּ,
הַמְשַׁלֵּם גָּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ,
וְהַנְּפָרֵעַ לָנוּ מִצָּרֵינוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה אֱדֹנָי, הַנְּפָרֵעַ לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
מִכָּל צָרֵיהֶם, הָאֵל הַמוֹשִׁיעַ.**

אחדות ישראל מנצחת!

מצוות חג הפורים - משלוח מנות ומתנות לאביונים - מלמדות על נקודת המפתח בסיפור המופלא של המגילה. מרדכי ואסתר הכירו בכך שהצרה ניחתה על היהודים בעקבות הפירוד עשדר ביניהם, כדברי המן לאחשוורוש: "ישנו עם אחד מפורד ומפורד". הם הבינו שהתשועה תגיעה בזכות כינוס ואחדות - "ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי: לך כנוס את כל היהודים!". כדי לזכור זאת, ולחזק את האחוה והרעות בתוך העם, קבעו חכמינו לדורות, שצדיק לתת "משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים". הם ידעו שכוחנו באחדותנו, והנתינה אחד לשני מעצימה את האחדות בתוכנו!

בימים ההם בזמן הזה: מיד בתחילת המלחמה, הזכרנו לעצמנו את האחדות שטבועה בנו עמוק. מכל שכבות העם, החלו זורמים 'משלוחי מנות' של חבילות מזון, בגדים חמים, מצרכים שונים ובעיקר כמויות עצומות של משלוחי חום ואהבה. משלוחים שחיקו את הגוף ויותר מכך את הרוח של חיילינו, ודוחפים אותם לניצחון. כמו במעגל אין-סופי שמתרחב, פעולות אלה משפיעות על מסירות הנפש של חיילי צה"ל ומושפעות ממנה, ותורמות לדעות ולאחוה בתוך כל יחידה ובקרב חיילי צה"ל כולם.

אֲשֶׁר הֵנִיא עֲצַת גּוֹיִם, וַיִּפֶּר מַחְשְׁבוֹת עֲרוֹמִים:
בְּקוֹם עַלְיֵנו אָדָם רָשָׁע, נֶצֶר זְדוֹן מִזֶּרַע עֲמֶלֶק:
גָּאָה בַעֲשָׂרוֹ וְכָרָה לוֹ בּוֹר, וּגְדַלְתּוֹ יִקְשֶׁה לוֹ לִכְדֹּ:
דָּמָה בְּנַפְשׁוֹ לִלְכַד וְנִלְכַד, בִּקְשָׁה לְהַשְׁמִיד וְנִשְׁמַד מֵהָרָה:
הֵמֶן הוֹדִיעַ אֵיבַת אַבּוֹתָיו, וְעוֹרֵר שְׁנֵאת אַחִים לְבָנִים:
וְלֹא זָכַר רַחֲמֵי שְׂאוּל, כִּי בַחֲמֶלְתּוֹ עַל אַגַּג נוֹלַד אוֹיֵב:
זָמַם רָשָׁע לְהַכְרִית צְדִיק, וְנִלְכַד טָמֵא בְיַדֵי טְהוֹר:
חֲסֵד גָּבַר עַל שִׁגְגַת אָב, וְרָשָׁע הוֹסִיף חֲטָא עַל חֲטָאָיו:
טָמְנוּ בְּלִבּוֹ מַחְשְׁבוֹת עֲרוֹמִיו, וַיִּתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת רָעָה:
יָדוּ שְׁלַח בְּקִדּוּשֵׁי אֵל, כִּסְפוֹ נָתַן לְהַכְרִית זָכָרָם:
כִּרְאוֹת מְרֻדְכִי כִי יֵצֵא קָצָף, וְדַתִּי הֵמֶן נִתְּנוּ בְּשׁוֹשׁוֹן:
לְבַשׁ שֵׁק וְקִשֶׁר מִסְפָּד, וְגָזַר צוֹם וַיֵּשֶׁב עַל הָאָפֶר:
מִי זֶה יַעֲמֵד לְכַפֵּר שִׁגְגָה, וְלִמְחַל חֲטָאת עוֹן אַבּוֹתֵינוּ:
נֶחֱדַח מְלוּלָב, הֵן הַדְּסָה עֲמָדָה לְעוֹרֵר יִשְׁנִים:
סָרִיסִיָּה הִבְהִילוֹ לְהֵמֶן, לְהַשְׁקוֹתוֹ יַיִן חֶמֶת תְּנִינִים:
עָמַד בַּעֲשָׂרוֹ וְנִפְל בְּרָשָׁעוֹ, עָשָׂה לוֹ עֵץ וְנִתְּלָה עָלָיו:
פִּיָּהֶם פָּתְחוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תְּבֵל, כִּי פוֹר הֵמֶן נִהְפָּךְ לְפוֹרְנוֹ:
צְדִיק נִחְלַץ מִיַד רָשָׁע, אוֹיֵב נָתַן תַּחַת נַפְשׁוֹ:
קִיְמוּ עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת פּוֹרִים, וְלִשְׁמַח בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה:
רְאִיתָ אֵת תְּפִלַּת מְרֻדְכִי וְאַסְתֵּר.
הֵמֶן וּבְנָיו עַל הָעֵץ תָּלִיתָ:

שׁוֹשַׁנַּת יַעֲקֹב צָהֳלָה וְשִׁמְחָה,
בְּרֵאוֹתֶם יַחַד תִּכְלַת מְרֻדְכִי.
תְּשׁוּעַתֶם הִייתָ לְנֹצַח,
וְתִקְוַתֶם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.
לְהוֹדִיעַ שְׂכָל קְוִיךָ לֹא יִבְשׁוּ,
וְלֹא יִכְלְמוּ לְנֹצַח כָּל הַחוֹסִים בְּךָ.
אֲרוּר הָמֵן אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לֵאבְדִי.
בְּרוּךְ מְרֻדְכִי הַיְהוּדִי.
אֲרוּרָה זָרַשׁ אֵשֶׁת מִפְּחִידִי.
בְּרוּכָה אֶסְתֵּר [מִגְנֵה] בְּעַדִי.
אֲרוּרִים כָּל הַרְשָׁעִים. בְּרוּכִים כָּל יִשְׂרָאֵל.
וְגַם חֲרֻבּוֹנָה זְכוּר לְטוֹב:

סוף דבר - "ונהפוך הוא" צמיחה מתוך משבר

"נבואה שנצרכה לדורות נכתבה". משמעות הדבר היא שאם סיפור כלשהו כתוב בתנ"ך, יש לנו מה ללמוד ממנו.

אז מה למדנו מסיפור המגילה? איזה תובנות ראוי לקחת מאסתר ומרדכי לחיים שלנו? מה נלמד מסיפור עליילה מפותל עם שפע דמויות, תפניות מפתיעות וברוך השם סוף טוב?

כפי שקראנו במגילה, התמודדות נכונה עם קשיים ואתגרים מורכבים - יש בכוחה להצמיח כוחות חיים חדשים וחזקים, להפוך את המגמה על פיה ולהוביל לתקומה, רווח והצלה.

הבנה זאת, שגם הקשיים הם חלק מתוכנית גדולה, נותנת כוחות ועוצמות להתמודד עימם.

הנקודה המרכזית שמובילה את אסתר ומרדכי היא אמונה בצדקת הדרך. אמונה זו, מחברת אותם אל הנצח, מעצימה את רוחם ונותנת להם כוחות לפעול ולעשות.

ראייה רחבה זו מחברת אותם גם אל כלל האומה ומעניקה להם זקיפות קומה לאומית. לכן, הפעולה הראשונה שאסתר מצווה את מרדכי לעשות היא "לך כנוס את כל היהודים". הבסיס להכל - אחדות! אחדות הלבבות והערבות ההדדית.

מתוך עוצמות רוח אלה, אסתר ומרדכי אינם מתייאשים מן המציאות של גזירת השמד. להיפך! הם פועלים בגבורה ובאומץ לב מתוך דבקות במטרה. המטרה הגדולה שמכריזה: עם הנצח - ינצח!

להמן הרשע היו מספר הנחות יסוד על פיהן הוא בנה את תפיסת עולמו וגזר את גזירתו:

וַיֹּאמֶר הֶמֶן לַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֵרוֹשׁ:

1. יִשְׁנֹנוּ עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים בְּכָל מְדִינֹת מְלִכְוֹתָךְ.
2. וְדַתִּיהֶם שְׁנוֹת מִכָּל עַם וְאֵת דַּתִּי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים.
3. וְלַמֶּלֶךְ אֵין שׁוֹה לְהֵנִיחָם.

נבאר מעט הנחות אלו:

1. "מפוזר" זהו תיאור מציאות פיזית. כלומר, היהודים מצויים במדינות רבות. הם עם ללא ארץ משלהם, ללא שילטון. [אנחנו, קוראים לזה 'גלות']
"מפורד" זהו תיאור מציאות מנטלית. כלומר, חוץ מהפירוד החיצוני, יש ביניהם פירוד של הלבבות. הם מפורדים חברתית. [אנחנו קוראים לזה 'שנאת חינם']
2. ההתנהגות והמנהגים של עם ישראל שונים לחלוטין מחוקי המלך. הם דבקים בהם ולא מוכנים להשתלב ולהיטמע בתרבות של המלך. [אנחנו קוראים לזה 'מסורת יהודית']
3. בחיים יש לשקול שיקולים של רווח והפסד ממשיים. לעם היהודי אין ערך מוסף עבור המלך אחשוורוש.

כך עובדת דמגוגיה. כך זורעים ומפתחים שנאה ופחד ליהודים. הטענות של המן היו כולן 'טענות הגיוניות', 'זה לא אישי'... בדרך זו, מנסים צורדנו השונים להסתייד אנטישמיות פשוטה ולהציע 'פתרון סופי'.

גם בתקופתנו, ממשיכי דרכו של המן משתמשים באותן דרכים. נאום קורי העכביש של נסראללה מצטרף לשורה ארוכה של נאומי צורדי ישראל לאורך ההיסטוריה, כמו זה של המן.

אויבינו רואים עם מפורד, עם שמתמודד סביב שאלות זהות ובידוד דרכו. זה

מעניין אותם מאוד. אולם הם רואים ראייה חיצונית, באמצעות העיניים בלבד, ואילו אנחנו רואים מעומק הלב, בעיני הנשמה.

“ונהפוך הוא!”

ברגע אחד, אבל ממש ברגע אחד, מתהפך הכל. כל הנחות היסוד מתהפכות על המן.

כל היהודים שבכל מדינות המלך אחשוורוש הצליחו להתאחד ולייצר מענה צבאי בלתי נתפס. להקים צבא בתוך כמה חודשים, שיכול להשיב מלחמה אל מול אויב אכזר, שהיה למוד קרבות ומיומן ביותר, וביום פקודה לגבור על אויביהם בצורה מוחלטת. מפלס החיבור האישי בין היהודים גאה בצורה חריגה. כולם מצאו את עצמם מפנקים ‘איש את רעהו’ במשלוח מנות, לוקחים אחריות על אביונים ודואגים לכל נזקק. אחשוורוש הבין בידי מי ‘שווה’ לו לתת את הנהגת העניינים בממלכתו, והציב את מרדכי ואסתר בראש. בנבכי סתרי המאורעות התרחשו מהלכים שגרמו לכלל זה לקרות.

בימים ההם בזמן הזה:

אם הזמן היה עוצר באמצעו של יום שמחת תורה תשפ”ד, הייתה זו נקודת שפל נוראה למדינת ישראל כולה ולאנשי עוטף עזה בפרט.

אך הזמן לא עצר מלכת ועם ישראל החל יוצא מההפתעה ומהמשבר. כי עכשיו, ברוך השם יש לנו מדינה. יש לנו צבא. והזכרנו לעצמנו שיש לנו מטרה גדולה סביבה אנחנו מאוחדים ואוהבים.

יתרה מכך, המהצב בו היינו, איננו רוצים רק להיחלץ. ממצב נמוך שכזה אנחנו רוצים ויכולים לצאת חזקים ומחוזקים יותר.

זה הזמן ל - “ונהפוך הוא!”

ברוסיה ישנם כ-150 מיליון אזרחים. במשך חודשים רבים ניסתה הממשלה לגייס 300,000 חיילים למלחמה עם אוקראינה, ללא הצלחה גדולה. חיילים רבים עשו הכל כדי לא להתגייס ואף עזבו את רוסיה לשם כך. לעומת זאת, במדינת ישראל יש כשמונה מיליון אזרחים, וביום פקודה, 360,000 (!) אנשי מילואים התגייסו בתוך זמן קצר. רבים מהם הגיעו ליחידותיהם לפני שהספיקו להתקשר אליהם, ורבים אחרים הגיעו למרות שלא תכננו לגייס אותם.

כשהפנימיות מתגלה והמסכות מוסרות מופיעה האמת הגדולה - הכל הפוך!
איננו עם מפורד ומפורד כלל וכלל! איננו קורדי עכביש אלא אריות ולביאות.
ברגע אחד, מתברר שלכולנו מונחת בעומק נפשנו זהות משותפת חזקה
מאוד. כשאחדות זו מופיעה, גם יעודנו כעם מופיע במלוא תפארתו.
הזמן לא נעצר.

מנקודת שפל טיפסנו מהר מאוד לנקודת שיא של ערבות הדדית, אחריות
ודאגה לזולת, מעשי גבורה מופלאים של אלה שעזבו הכל ונחלצו לעזרת
אחיהם ואחיותיהם. ומאז - התנדבויות רבות שיצרו חיבורים מפעימים
וגאון לאומי. 'משלוחי מנות' ספונטניים בין אזרחים לחיילי צה"ל נאספו
ונשלחו. אזרחים פתחו את בתיהם בלב חפץ ונתינה אין סופית לאזרחים
שפוננו מבתים. ברגע, נמצא להם כל מה שהיו צריכים - ביגוד, מזון לחינוקות
ועוד. מי שיכלו, נענו לקריאה לסייע בחקלאות, גם כאלה שהיום-יום
שלהם רחוק מכך. ולא נשכח את ליווי משפחות השכול והפצועים, גם
בצער ובכאב - אנחנו משפחה אחת דואגת ואוהבת.

חג הפורים על מנהגיו השונים, מבקש מאיתנו להאמין כי בעומק
המציאות טמון הרבה יותר ממה שניכר לעין בראייה שטחית. להאמין כי
נקודת שפל יכולה להתהפך ברגע אחד גם כנגד כל הסיכויים. להאמין
כי בעזרת השם אנחנו יכולים! חג פורים מבקש מאיתנו לקחת את כל
מה שהופיע בחודשים האחרונים לחיי היום-יום שלנו, כי זה מי שאנחנו
באמת.

פורים שמחו!

הלכות קריאת המגילה

מדור הלכה

בכל מקרה של שאלה או התלבטות, וכן בנוגע לזמני היום, יש לפנות לרב היחידה.

זמן קריאת המגילה:

במקומות שחוגגים פורים בי"ד באדר ב' (מוצ"ש-ראשון) - קוראים את המגילה לאחר צאת השבת, ומותר גם בשבת להביא את המגילה למקום שבו יקראו אותה! בשבת זו, מותר לאכול סעודה שלישית כרגיל, ואם נמשכה הסעודה עד לאחר צאת הכוכבים לא אומרים 'על הניסים' בברכת המזון.

במקומות שבהם קוראים את המגילה בט"ו באדר ב' (ראשון-שני) - עדיף לקרוא את המגילה רק אחרי צאת הכוכבים. אבל אם לא יוכלו לקרוא בלילה (מסיבות מבצעיות וכדו') מותר לקרוא את המגילה (עם ברכה) מפלג המנחה. במקרה כזה - חשוב לזכור לקרוא קריאת שמע שוב לאחר 'צאת הכוכבים'.

במקרים חריגים שבהם עקב פעילות מבצעית לא תהיה אפשרות לקרוא את המגילה בזמנה - מותר להקדים ולקרוא את המגילה בלי ברכה מיום חמישי י"א באדר ב' (ובמקרים חריגים מאוד אפילו מיום שני ר"ח אדר ב', אך לא בשבתות). גם במקרה כזה עדיף לקרוא את המגילה במניין.

אם בסופו של דבר ישנה אפשרות לקרוא את המגילה בזמנה הרגיל - קוראים שוב את המגילה עם ברכה.

קריאת המגילה בשטח או באזורים מאויימים - תתבצע אך ורק בהתאם להנחיות המפקדים בגזרה. אין להתקהל או להסתכן בסיכון

1. בתנאי שיש עידוב, וכשאין עידוב ואין אפשרות אחרת ניתן להעביר אותה ממקום למקום בשינוי או בחיק שיש בו חפצים נוספים שנדרשים לצורך מבצע.

כלשהו לצורך קיום מצות קריאת המגילה, ונדרש לפעול באופן מלא בהתאם להנחיות המפקדים ולכלל ההוראות המחייבות.

אכילה ושינה קודם קריאת המגילה:

גם בלילה וגם ביום, עדיף לא לאכול או לישון כחצי שעה לפני קריאת המגילה. במקרה שיש צורך מיוחד, מותר לאכול פירות, ואפילו מעט לחם או מיני מזונות. כמובן שלחיילים שנמצאים בפעילות מבצעית ומרגישים צורך לאכול או לישון מותר לאכול ולישון לטובת השמירה על כשירותם המבצעית.

חייל שיועד שיוכל לשמוע קריאת מגילה רק בשעה מאוחרת יכול לאכול ולישון לפני קריאת המגילה, אך ידאג שיהיה מי שיוזכר לו לקרוא את המגילה.

סדר קריאת המגילה

1. החזן קורא את המגילה בעמידה, כששני אנשים נוספים עומדים מימינו ומשמאלו.
2. לפני תחילת הקריאה נוהגים לפרוס את כל המגילה.
3. הקורא יכוון להוציא ידי חובה את השומעים, והשומעים יכוונו לצאת ידי חובה בקריאתו של הקורא.
4. אסור לדבר בכל משך זמן הקריאה.
5. בסוף הקריאה גוללים את המגילה לפני הברכה האחרונה.
6. גם נשים חייבות לשמוע קריאת מגילה בלילה וביום.
7. גם מי שכבר קרא את המגילה יכול לקרוא שוב עבור אחרים. אם אפשר, עדיף שאחד מהשומעים יברך בעצמו², אך במידה ואין אפשרות שאחד מהשומעים יברך גם הקורא יכול לברך.

2. במקרה כזה מנהגן של נשים אשכנזיות לברך 'לשמוע מגילה' ולא 'על מקרא מגילה'.

חיסור והפסק באמצע הקריאה

הגיע לקריאת המגילה באיחור - אם הקורא עדיין לא הגיע לפרק ה' יברך את ברכות המגילה בעצמו, ויקרא בזריזות את תחילת המגילה מתוך המגילה המודפסת שלפניו, עד שיגיע למקום שהקורא נמצא בו.

צריך לצאת מבית הכנסת לפני סוף הקריאה - ישמע את רוב המגילה (עד סוף פרק ה') מפי הקורא וישלים את סוף הקריאה בזריזות בעצמו מהמגילה המודפסת שלפניו. במקרה כזה, לא יברך את הברכה שבסוף הקריאה ('הרב את ריבנו').

החסיר או לא שמע מילה אחת - בגלל רעש או עייפות, ישלים בזריזות מתוך המגילה המודפסת שלפניו עד שיגיע למקום בו נמצא בעל הקורא וימשיך לשמוע כרגיל.

טעה בהגיית מילה - בצורה כזאת שמשמעות המילה השתנתה, צריך לחזור ולקרוא מהמקום שטעה. וגם אם סיים כבר לקרוא את כל המגילה צריך לחזור ולקרוא שוב את המגילה, אך לא יברך.

נאלצו להפסיק באמצע קריאת המגילה - בגלל אזעקה וכדו', ממשיכים לקרוא מהמקום שבו הפסיקו.³

כשאין מישהו שמכיר את כל הקריאה / כשהקורא הראשון הוקפץ - מותר לחלק את הקריאה בין כמה קוראים. הקורא הראשון יברך את הברכות שלפני הקריאה וכל שאר הקוראים ישמעו את ברכתו ויתכוונו לצאת בה ידי חובה. הקורא האחרון יברך אחרי הקריאה "הרב את ריבנו".

3. במקרה כזה צריך להיזהר לא לדבר דיבורים שאינם קשורים באופן ישיר לקריאת המגילה; אם דיברו בין הברכה לתחילת הקריאה, ולא הספיקו לקרוא מהמגילה בכלל, צריכים לברך שוב לפני שמתחילים לקרוא את המגילה שוב.

קריאת מגילה במצבי דחק

כשאין מניין - יקרא ביחידות מתוך מגילה כשרה ויברך רק את הברכות שלפני הקריאה. במצב כזה לא צריך לפרוס את כל המגילה לפני תחילת הקריאה ואפשר לקרוא בישיבה. במצב כזה ניתן גם שחייל אחד יקרא עבור חיילים אחרים.

כשאין בעל קורא - אפשר לקרוא את המגילה גם בלי טעמים, אך חשוב שכולם ישימו לב שהוא לא טועה בהגיית המילים בצורה שמשנה את המשמעות⁴.

אפשרות נוספת: אחד מהמשתתפים ישמע באוזניות הקלטה של קריאת המגילה ותוך כדי יקרא לשאר את המגילה מתוך מגילה כשרה.

כשמצאו טעות במגילה - בדיעבד המגילה כשרה, אפילו אם חסרות בה כמה מילים, כל עוד שלא חסר בה 'עניין' שלם. במצב כזה יש להשלים את המילים החסרות בקריאה מתוך מגילה מודפסת, וכשאין ברירה אפשר גם להשלים בעל פה.

כשאין מגילה כשרה - קוראים את המגילה מתוך מגילה מודפסת בלי ברכה⁵. במקרה כזה, קוראים בלי ברכה.

חייל שנמצא במקום מבודד ואין לו אפשרות לשמוע מגילה ישירות מבעל הקורא - ישתדל לשמוע דרך הטלפון, בשידור חי בזום וכדומה. במקרה כזה, לא יברך בעצמו אלא ישמע את הברכה של הקורא ויתכוון לצאת ידי חובתו.

חייל שיוכל לשמוע את קריאת המגילה פעם אחת בלבד (או בלילה או ביום) - עדיף שישמע את קריאת המגילה בלילה.

4. כשאין אפשרות להישמר מטעויות שמשנות את משמעות המילים יקראו את המגילה בלי ברכה.

5. במצב כזה ראוי שביום יוסיפו ויגידו הלל שלם בלי ברכה.

בדרכה של אסתר

לכל אחת ואחד ישנו לפחות רגע אחד מכריע בחיים. רגע שמציב בפנינו הזדמנות גדולה להיות משמעותי ולתרום את חלקנו בדרך אחרת ממה שהכרנו עד כה. אולם ישנם כמה אתגרים במפגש עם רגע זה. הראשון שבהם הוא הכרת התכונות שלנו, את מה שאין לנו, אך לא פחות מכך את מה שיש בנו. האתגר השני הוא זיהוי הרגע וההבנה שכאן בדיוק נדרשים הכוחות והאיכויות שלנו. האתגר השלישי הוא לקבל החלטה, לוותר על אזור הנוחות ולצאת לדרך לא נודעת, רצופת אתגרים וקשיים.

אסתר עשתה זאת.

אסתר שמעה ממרדכי את המילים הנוקבות: "מי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות...". היא מקשיבה היטב למה שמסתתרת בשאלה זו: "האם אכפת לך באמת מעם ישראל או לא?". היא מבינה כי כל מה שעברה עד כה הכשיר אותה לרגע מכריע זה. נכון, הסיכון גדול ביותר, אך מה שמונח על המאזניים גדול עוד יותר ממנה - גורלו של עם ישראל.

אסתר מכריעה - אבצע את המשימה גם במחיר הגבוה ביותר שיכול אדם לתת בחייו - חייו! "וכאשר אבדתי אבדתי".

כולנו בנותיה ובניה של אסתר. לכולנו כתר על הראש. כולנו משרתים בצבא ההגנה לישראל ונושאים תפקידים הנדרשים להגנת עם ישראל ומדינת ישראל. בשגרה, ובעיקר בחרום, בעת מלחמה, אנו רואים כיצד מאות אלפי מפקדים וחיילים הולכים בדרכה של אסתר, ונלחמים למען מדינת ישראל והגשמת ייעודה. אנחנו הפרק הבא בתנ"ך!

אחרייך אסתר!